

6 клас

Тема. Переродження Скруджа як наслідок осмислення свого життя. Щасливий фінал як особливість різдвяного оповідання.

Мета:

- розкрити причини деградації та мотиви переродження Скруджа;
- вдосконалювати навички характеристики літературного героя;
- розвивати образне та асоціативне мислення учнів, уміння робити висновки;
- виховувати морально-вольові якості учнів (доброту, ширість, щедрість, людяність), негативне ставлення до скнарості та жадібності.

Обладнання: малюнок кактусів, музика Леонтовича «Щедрик», словнички, паперові терези, тексти твору.

Епіграф: *Не гроші роблять людину щасливою, а людяність.*

Ч. Діккенс

Хід уроку

I. Організаційний момент. Актуалізація опорних знань.

1. Перевірка домашнього завдання.

2. Гра «Фанти»

- Компанія Скруджа називалася
- До Скруджа з'явилося..... Духи Різдва
- Першого Духа Різдва звали -.....
- Компаньйона Скруджа , чий привид явився йому перед Різдвом, звали.....
- Другого Духа Різдва звали.....
- Скрудж у подорожі з третім духом побачив власну смерть. Вона викликала в людей.....
- З одежі другого Духа Різдва вийшло двійко дітей, яких звали.....
- „ Тільки заради великого свята хтось може пити за здоров'я такого скупого, злого, безжального чоловіка ”. Так сказала про Скруджа.....
- Скрудж послав своєму писарю Бобу Кретчиту.....

3. Словесне малювання.

- Закрийте очі та уявіть собі, що ви художники і вам потрібно намалювати обкладинку для повісті “Різдвяна пісня в прозі”.

- На якому фоні і що б ви намалювали?

- Які кольори б переважали у вашій книжці?

- Яким би зобразили головного героя повісті?

4. Мотивація навчальної діяльності

— Герой на ім'я Скрудж добре вам відомий з мультсеріалу Уолта Діснея «Качині історії». У цих мультфільмах Скрудж МакДак — скупий і розважливий дядько чарівних каченят. Те саме ми бачимо й у Діккенса — герой-скнара має життєрадісного, доброго племінника. Ім'я діккенсовського містера Скруджа («Scrooge» в перекладі з англійської — скнара, скупий) стало загальним ще у XIX столітті. Образ скупого, схожого на Скруджа, багатіє є у багатьох творах світової літератури.

II. Повідомлення теми та мети уроку.

Попередній урок у нас з вами був незвичайний, це був урок-подорож, а подорожували ми з вами в просторі і в часі разом зі Скруджем та трьома привидами.

Сьогодні на уроці ми продовжимо аналізувати все побачене і з'ясуємо, що ж трапилося зі Скруджем, чому він став таким і як змінився.

Отже, тема нашого уроку: «Переродження Скруджа як наслідок осмислення свого життя. Щасливий фінал як особливість різдвяного оповідання.» (*запис у зошити*)

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Робота над характеристикою героя

Евристична міні-бесіда з елементами вибіркового читання.

- Знайдіть і зачитайте портрет Скруджа.
- З чим порівнює його автор
 - * Як ставився Скрудж до Різдва? Чому?
- Що стало для нього головним у житті? (*гроші*)
- Чи вважає він себе щасливою людиною, адже у нього є те, про що він мріє? (Так)
- То все, що потрібно людині для щасті – гроші? Як ви вважаєте?

Прийом «Обери позицію»

. Особисто я обираю варіант «Так». Переконайте мене у зворотньому.

(Орієнтовні відповіді й аргументи учнів)

1. За гроші можна купити іграшки, але не друзів.
2. За гроші можна купити годинник, але не час.
3. За гроші можна купити ліки, але не здоров'я...

- Я з вами погоджуюсь, вам вдалось мене переконати. Тоді, можливо, гроші взагалі не потрібні людині? Навіщо вони їй?

(Гроші дають людині право вибору. Маючи певні накопичення, вона сама може вирішити, як ними розпоряджатися).

- Чи можемо ми сказати, що Скрудж помилявся, коли вважав, що тільки гроші принесуть йому щастя? *(Так)*.
- Яку «нагороду» отримав Скрудж ? *(Самотність)*.

Прийом «Ланцюжок помилок Скруджа»

Спробуємо скласти ланцюжок помилок Скруджа.

- Отже, ви сказали, що герой мав несамовиту любов до грошей. А як повадився Скрудж із грошима? Наведіть приклади.
 - Це була помилка? Продовжимо ланцюжок.
 - Чи правильне моє твердження : «Скрудж хоч і жадібний, але перед Різдвом завжди допомагав бідним, давав гроші тим, хто просить»? (Ні)
 - А як він ставився до оточуючих? *(Байдуже)* Чи можемо ми вважати це його наступною помилкою?
 - Чи є в повісті люди, яких він любив?
 - Чи були в нього друзі, кохана? Чому? *(Він їх зрадив)*
 - Зрада — це помилка?

Узагальнення набутих знань

Колективне складання схеми «Ланцюжок помилок Скруджа»

MyShare

Словникова робота

- Ось який шлях пройшов герой і став самотньою людиною. Цей шлях привів його до деградації. Це нове для вас слово. Занотуйте його у словничок, запишіть у зошит.

Деградація – рух назад, занепад

4 . Складання алегоричного образу Скруджа.

- Діти, ви нещодавно вивчали байки. Скажіть, будь ласка, яка основна ознака цих творів? *(Містять повчання, мораль).*
- Хто найчастіше в байках є головними героями? Звірі Рослини
- Як називається такий художній прийом? Алегорія
- А якби вам треба було скласти байку про Скруджа, якою рослиною ви б його зобразили, враховуючи те, яким він був на початку твору і яким став наприкінці? *(Пропозиції дітей).*
- Справді, Скрудж може бути і будяком, і тереном, і, звісно, кактусом.

Деградація

(Відповіді дітей прикріплюються до кактуса)

- Не дивлячись на те, що кактус – рослина колюча, що інколи ми можемо спостерігати на ньому? *(Як він зацвітає).*
- То чого не вистачає нашому кактусові? *(Квітів).*
- А символом чого будуть виступати квіти? *(Очищення душі, переродження).*

Переродження

Складання схеми “Переродження Скруджа”

)

- Таким чином, підійшовши творчо до завдання, ми разом з вами створили алегоричний образ Скруджа.

5. Складання фанфіку за образом Скруджа у формі анкети героя.

- Діти, а зараз ви пофантазуєте, як склалося життя переродженого, нового Скруджа, які у нього цінності, що він любить, і спробуєте скласти анкету до образу зміненого Скруджа.

Новий Скрудж

Цінує _____

Дружить з _____

Захоплюється _____

Улюблене свято _____

Улюблені книги _____

Мріє про _____

6. Підсумкове слово вчителя. Робота з епіграфом.

- Очищення від зла, що панувало в душі Скруджа, відродило і серце героя. Скам'яніле від душевного холоду, воно було здатне на вияв лише негативних рис. Під впливом різдвяної подорожі воно розтало і стало здатним на добро, милосердя, співчуття, щедрість, людяність. І тільки тепер Скрудж відчув себе щасливим.

Ч.Діккенс доходить геніального висновку (звернення до епіграфу): „Не гроші роблять людину щасливою, а людяність”. Митець вірив у духовне відродження людини і прагнув донести це до свідомості читачів.

Автор проводить нас у художньому просторі повісті з реального світу, сповненого зла і холоду, у світ фантастичний, світ очищення душі і змін людини на краще, а з нього повертає до реальності, але вже свідками великого чуда відродження душі головного героя.

IV. Підсумок уроку.

1. Підсумкова бесіда

- Як ви думаєте, чи легко змінити своє життя так, як це зробив Скрудж, а саме: свої погляди, переконання, вподобання, стиль життя? З огляду на це, як ви оцінюєте його вчинок?

- Чи могли б ви поспівчувати Скруджу, як це робив його бідний племінник і чому?

- Письменник намалював нам картину гіркої долі Скруджа в майбутньому, якщо той не зміниться. Давайте пофантазуємо і намалюємо картину майбутнього Скруджа після змін в його житті.

- Чи є люди, подібні до Скруджа в сучасному світі? А що сталося б, якби ці люди також змінили своє життя так, як це зробив Скрудж?

- Дайте характеристику переродження Скруджа одним реченням.

2. Складання діаманти на тему «Скрудж»

Інструктування

«Діаманта» - це віршована форма з семи рядків, перша і остання з яких, - поняття з протилежним значенням. Схема вірша:

1-ий рядок - тема (1 іменник)

2 -ий рядок - означення (2 прикметника)

3-ій рядок - дія (3 дієслова)

4-ий рядок - асоціації (4 іменника)

5-ий рядок - дія (3 дієслова)

6-ий рядок - означення (2 прикметника)

7-ий рядок - тема (1 іменник)

Виконання завдання учнями.

Наприклад, діаманта до образу Скруджа

Скнара
холодний, черствий;
злиться, лютує, знущається;
подорож, сльози, прозріння, каяття;
радіє, веселиться, святкує;
турботливий, щедрий;
Людина.

V. Домашнє завдання: підготувати повідомлення про те, як святкують Різдво в інших країнах